

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 3. Quid circa tertium instrumentum, auctoritatem scilicet, vitæq[ue] sanctitatem sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

non penitebis. Et iterum c. 8. *Narratio Seniorum non te praeterant: ipsi enim didicerunt a Patribus suis, quoniam ab ipsis discas intellectum, & in tempore necessitatis dare responsum.* Hinc Antoninus Pius omnia sua cum gravibus viris conferre dicere solebat, æquius esse, ut ipse tot, taliumque virorum consilia sequatur, quam ut tot, talesque Amici unam ipsius voluntatem sequantur. 5. *Accurata Librorum Lectio:* quod medium Aristoteles, teste Seneca l. 1. de benef. Alexandri Regi suavit dieens: *Annales Patrum discite; inde enim potestis bona exempla extrahere, quia acta præterita dant certum documentum in futuris.* Hinc Rex Alphonsus interrogatus quibus Consiliariis maximè uteretur? libris respondit, quibus sine metu, sine gratia, quæ nōsse cuperet, audiret. 6. *Fructus seculi seria consideratio:* nam, cum hi, teste Servatorum Luc. 16. prudentiores sint Filiis lucis, non modicè suis exemplis juvare possunt ad Prudentiam addiscendam; ab ijs quippe discere poterit Operarius, quā ratione primarios tres Prudentiæ actus exercere debeat, & primò quidem rectè deliberare exemplo Avarorum, qui antè, quàm vel obolum expendant, tam sollicitè considerant, an vel necessitas, vel utilitas tales expensas requirat? 2. Rectè eligere exemplo Mercatorum, qui tam varias industrias excogitant, eliguntque ut merces quàm optimas emant vilissimo pretio, iterumque carissimo vendant. 3. Rectè imperare executionem Aulicorum more, tam strenuè, fortiterque imperata sui Principis exequentium, ut eidem placeant, & corruptibilem ab eo mercedem accipiant; quantò magis ad similem executionem sese incitabit Operarius, ut summo DEO, & Domino Dominantium placeat, & æternum atque inæstimabile præmium sibi acquirat?

§. III.

Quid circa tertium Instrumentum, Autoritatem scilicet, vitæque Sanctitatem sit observandum.

1. **P**ER Autoritatem hanc nihil aliud hoc loco intelligitur, quàm magna quædam æstimatio de vita & dotibus ipsius Operarij. Ex qua descriptione facillè patet, tres potissimum

mūm, eosque amplissimos fructus ex hac autoritate tum in
 ipsum Operarium, tum in alios redundare; quorū primus red-
 undat in illos, quorū curam suscepit; hi enim longè facilius,
 & efficacius ad frugem reducuntur, si ipsum quoq; Operarium
 ejusdem, quas suadet, virtutibus ornatum, aut vitia, quæ disua-
 det, sedulo fugientem, & detestantem videant: *nihil enim est,*
 juxta Concil. Trid. Sess. 22. c. 1. de reform. *quod alios magis*
ad pietatem, & DEI cultum assidue instruat, quam eorum
vita & exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. Cum
 enim à rebus sæculi in altiore sublati locum conspiciantur,
 in eos tanquam in speculum reliqui oculos conjiciunt, ex iisq;
 sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Cleri-
 cos in sortem Domini Vocatos, vitam, moresq; suos omnes com-
 ponere, ut habitu, incessu, gestu, sermone, aliisq; omnibus re-
 bus nil nisi grave, moderatum, ac religione plenum prae-
 ferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effu-
 giant, ut earum actiones cunctis afferant Generationem. Cu-
 jus ulteriorem rationem, imò & necessitatem optimè Clemens
 Alexandrinus l. 5. Strom. ex Platone ostendit his verbis: *Om-*
nis doctrina generatio quadam est, ut, quemadmodum non ge-
nerantur Homines, nisi in perfectione ætatis & Virium; ita
neque Filios Spirituales, nisi a perfectione Virtutū progigni
contingat. Atque hanc ob causam S. Franciscus Xaverius, te-
 ste Turcellino l. 6. vit. c. ult. Socios Ethnicis convertendis,
 Neophytisque erudiendis operam daturus, lectissimos & pri-
 marios præficebat, auctoritatem sequens Apostolorum, qui,
 cum audissent, recepisse Samaritanam Verbum DEI, miserunt
 ad eos Petrum & Joannem Apostolorum Principes Act. 18.
 Quocirca censebat ad Apostolorum munus deligendos viros
 egregiā, diūque spectata fide, virtute, constantia, Sanctitate
 præditos, & in Dominicæ vineæ Operariis Prudentiam magis
 ac Sanctitatem, quam scientiam & doctrinam expetebat, dice-
 re solitus, quod boni virtus non pariat, humanas artes haud-
 quaquam parituras sine virtute. Hinc ipse quoque Christus
 Matt. 5. dixit: *Sic luceat lux vestra coram Hominebus, ut vide-*
ant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in
caelis est. Sed & S. Petrus l. c. 2. monet: *Pascite, qui in vo-*
bis est, gregem DEI, forma facti gregis ex animo. Alter fru-
 ctus redundat in ipsam Ecclesiam, aut Communitatem, cui
 quis

quis adscriptus est; cuius æstimatio & fama sicut à particulis membris vel maximè dependet, ita haud dubiè plurimum augetur, si ejusmodi membra insigni quâpiam morum integritate, vitæq; Sanctitate fuerint conspicua. Tertius hæc nique autoritatis hujus fructus in ipsum Operarium redimunt, ut qui non modò ingens lucrum meritorum cælestium tali vitæ Sanctitate haurit; verum etiam admodum securus redditur, ut in medio nationis pravæ sine lapsu versetur, contra linguas detrahentium, fructum laborum suorum in promotione sua impedire molientiū efficaciter defendatur; hic enim S. Paulus Titum c. 2. monet: *In omnibus prabe te ipsum exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate, Verbum sanum, irreprehensibile, ut is, qui ex adverso est, Vereatur, nihil habens dicere de nobis.*

II. Porro etsi hæc autoritas, ut sapienter S. Franciscus Xaverius, teste Tursellino l. 6. vit. c. 13. advertebat, donum sit divinum, quod bonis viris ac piis deferatur ultro, callidè & humana id arte quærentibus negetur; quotidiana tamen experienciâ constat, etiam humana media non parùm ad eam obtinendam & conservandam conducere, qualia quidem præ reliquis sequentia æstimantur. 1. *Vita morumq; Sanctitas & gravitas*: Nam sola virtus, teste S. Bernardo, mater gloriæ & auctoritatis est; hinc Agesilaus, ut Plutarchus in Lacon. refert, interrogatus, quâ ratione quis bonam famam acsequi posset? respondit: Si loquatur, quæ sunt optima; & faciat, quæ sunt honestissima. 2. *Demissio animi*, ea præcipuè, quâ aliis reverentia & honor cum modestia & gravitate exhibetur, de qua S. Franciscus Xaverius l. 6. vit. c. 13. pronunciavit: *Ad bonum Societatis (& cuiusvis Hominis) odorem longè, latèq; fundendum, non alia virtus plùs habet momenti, quàm vera ac germana animi submissio.* 3. *Præcedentia*, in verborum & sermonis maximè gravitate apparens; sic jam olim Epictetus, teste Stobæo l. 3. indicavit, dum quærenti, quâ ratione auctoritatem & famam apud alios comparare posset? respondit: si vis bene audire, discere bene loqui. Hinc Abbas Pastor, ut in Speculo Exempl. dist. 2. ex 166. refertur, cum aliquando Juvenem quendam Religiosum Abbatem vocasset, causam dicti rogatus respondit, quia os suum fecit cum appellari Abbatem. Et ipse Salomon

mon Sap. 8. dixit: *Habebo propter hanc* (Sapientiam scilicet
 & prudentiam) *claritatem ad turbas, & honorem apud Senio-*
res Iuvenis. 4. *Generosus contemptus caducorum;* cum enim
 hæc maximi plerumque æstimentur, summèque appetantur à
 mortalibus, veluti caelestem Hominem venerantur, & suspi-
 ciunt, si quem generoso animo hæc omnia contemnere ad-
 vertunt. Unde verè S. Augustinus epist. ad Macedonium di-
 cit, *Virtutem* (& ipsum Virtutis Professore hominem) *eo*
pluris æstimandam esse, quò plura contemnit. 5. *Euganimia*
hinc cum secularibus familiaritatis: etenim ferè accidit, ut eos
 minoris æstimemus, quos intimè novimus; unde & com-
 mune proverbium, quo nimiam familiaritatem parere con-
 temptum dicimus, exortum est. Hinc sapienter monet pius
 Author l. i. de imit. Christi c. 8. *Charitas habenda est ad o-*
mnes, familiaritas non expedit. Quandoque accidit, ut Per-
sona ignota ex bona fama luceat, cuius tamen presentia
oculos intuentium offuscat. Putamus aliquando aliis pla-
cere ex conjunctione nostra, & incipimus magis displicere ex
eorum improbitate in nobis considerata.

§. IV.

Quid de quarto Instrumento Conversationis
 Apostolicæ, nempe de Benevolentia, sit
 observandum.

1. Benevolentia hujus nomine aliud hoc loco nihil intelli-
 gitur, quàm bona quædam voluntas, quâ bene quis erga
 alterum afficitur, omniâque, quæ ab illo exiguntur, vel
 suadentur, prompto hilarique animo acceptat, & exequitur,
 quæ quidem benevolentia proprius affectus amoris est, at-
 que adeò, dum benevolentiam istam quartum instrumentum
 Apostolicæ Conversationis voco, aliud indicare non volo,
 quàm ut Operarius talem modum agendi cum proximo ad-
 hibeat, ob quem ametur potius, quàm timeatur ab ijs, qui-
 buscum conversatur; nam, ut supra ex S. Augustini doctrina
 dictum est, si intus sit radix dilectionis, non potest de ista ra-
 dice non bonum existere. Id quod egregiè more suo confir-
 mans S. Chrysostomus ho. de Mansuet. *nihil, ait, ita concu-*
liat,